

STEKLAR

Izhaja od leta 1959

Letnik XXXX, št. 6

Hrastnik, 11.7.2000

140 LET STEKLARNE HRASTNIK

Praznik Steklo in svetloba je že tradicionalni praznik in ga obeležimo običajno v zadnji soboti v mesecu septembru. Žal v letošnjem letu ravno v tem obdobju izvajamo obsežna remontna dela na I-kadni peči, ki se bodo pričela 15. septembra in zaključila nekje sredi meseca novembra. Zaradi teh del bomo morali letos praznovanje prestaviti na drug termin. Želeli smo sicer našo 140-letnico vključiti v osrednji občinski praznik ter se priključiti Dolski noči, vendar žal v hrastniški dolini ni bilo posluha za našo željo.

Na kolegiju smo se zato odločili, da bomo letos praznovali našo obletnico po zaključku generalne obnove I-kadne peči, to je zadnjo soboto v mesecu novembru. O točnem datumu in programu vas bomo še posebej obvestili tudi preko glasila Steklar, saj letos praznujemo okroglo 140-letnico. Ob tej priložnosti bomo izdali posebno številko glasila Steklar, pa tudi program na sami prireditvi Steklo in svetloba bo temu primeren in svečan.

Spoštovane bralke in bralci glasila Steklar, upam, da boste razloge za prestavitev našega praznika sprejeli z razumevanjem, sam pa se bom s svojimi najožjimi sodelavci še posebno potrudil, da vam bo konec meseca novembra v športni dvorani v Hrastniku prav prijetno.

Mag. Stojan Binder

Steklarna Hrastnik leta 1875

Lokalni poslovni partnerji **ALPEKS CELJE**

V nizu predstavitev lokalnih poslovnih partnerjev predstavljamo tokrat največjega kupca v Sloveniji za področje prodaje namiznega stekla - Alpeks Celje. Hkrati je to kupec, ki se je po ustvarjenem skupnem prometu v letu 1999 povzpela na nikakor ne zanemarljivo drugo mesto.

Po pogovoru s so-lastnikom g. Polijem ämigocem je nastalo sledeče branje:

Če se ne motimo, je rojstna letnica Alpeksa l. 1990. Kaj je botrovalo tako pomembni odločitvi?

Res je. Alpeks Celje letos praznuje 10-letnico obstoja. Razmišljanja o ustanovitvi firme pa so še starejša. Trg na področju nekdanje Jugoslavije so takrat obvladovali veliki grosisti kot: Genex in Centroprom iz Beograda, OTP in Kerametal iz Zagreba ter Mercator Steklo iz Ljubljane, Kovinotehna Celje in še mnogo manjših. Vendar nobeden od naštetih

IZ VSEBINE:

- Alpeks Celje
- Intervju: M. Pošebal
- Kako bomo letovali
- Opal Hrastnik
- 70 let godbe
- Zanimalo vas bo
- Križanka

ni bil ozko specializiran za steklo, kristal, porcelan, keramiko, izdelke iz nerjavečega jekla... Edini specializirani podjetji na tem področju, Kristal-import Beograd in Steklo Ljubljana, sta z združitvijo v velike sisteme izgubljali primat na tržišču in prav tu sva s partnerjem videla svojo možnost in prostor na trgu.

Začeli smo z uvozom blaga, ki ga takrat še ni bilo v naših trgovinah: porcelana iz nekdanje Sovjetske zveze in Kitajske. "Markovičev tečaj" 7 DIN za 1 DEM in odnos marke do USD, ki je bil takrat približno 1 : 1,45, je naredil blago tržno zanimivo, tako da smo hitro osvajali trge nekdanje Jugoslavije. Razen tega smo imeli sklenjene dogovore s tujimi dobavitelji za ekskluzivno zastopanje na tržišču Jugoslavije. Takrat sploh nismo razmišljali o tem, da bi postali pravi grosist, saj za to nismo imeli osnovnih pogojev. Bili smo brez skladišča, razstavnega prostora, sploh pa brez obdelanega trga in organizirane logistike. Z osamosvojitvijo je naš koncept "padel" in edina možnost za nadaljnji obstoj je bila preusmeritev na slovenski trg, na katerem pa je bilo za nas malo prostora, saj so bile kapacitete obstoječih grosistov velike in prevelike za 2-milijonsko tržišče.

S trdim delom in potrpljenjem smo korak za korakom večali svoj tržni delež, ki je danes že več kot 50%. Vzporedno smo širili obseg prodaje

Danes je Alpeks vodilni grosist v Sloveniji in na področju nekdanje Jugoslavije.

na področju Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Češke in v zadnjem času Črne gore, tako da danes 1/3 celotne realizacije ustvarjamo z izvozom.

Pred osamosvojitvijo sta v Sloveniji - pa tudi Jugoslaviji - oblačila in vedrila nebo Steklarna Hrastnik in Mercator - Steklo. Se vam zdi, da sta po letu 1991 oba malo zaspala na domačem trgu?

Do osamosvojitve je bila na slovenskem trgu razen Steklarne Hrastnik, Steklarne Rogaška in Steklarske šole Rogaška Slatina prisotna "Srpska fabrika stakla Paraćin", steklarne s Čehoslovaške in nekdanje Nemške demokratične republike. Blaga iz vodilnih svetovnih steklarn praktično na trgu ni bilo, razen morda občasno, uvoženih po barter sporazumih oziroma v maloobmejnem prometu. Z ozirom na majhnost slovenskega trga dotedanji uvozniki niso našli interesa za nadaljnji uvoz, tako da je bilo nekaj časa na trgu le blago domačih steklarn.

Ne bi se strinjal z vami, ko menite, da sta Steklarna Hrastnik in Mercator Steklo "malo zaspala". Grosisti so pač gledali na celoten projekt prodaje z vidika zaslužka, vi v Steklarni pa ste bili odvisni od njih, saj ste plasirali svoje blago na trg izključno preko veletrgovcev.

Slovenski trg je v vseh pogledih zelo zahteven, pa tudi dohodkovno zelo zanimiv. Se strinjate?

Vsekakor je slovenski trg zahteven, saj so danes na njem prisotni tujci s svojimi prodajnimi centri in grosisti iz sosednjih držav, ki si želijo odrezati svoj kos pogače. Vse to nas sili v to, da smo s svojo ponudbo konkurenčni in da z dobrim servisom zadržimo in povečamo svoj tržni delež. S tem bo prodaja doma dohodkovno še bolj zanimiva, saj se je v zadnjem času tudi plačilna disciplina izboljšala.

Izvoznikom monetarna politika vlade Slovenije ni bila nikoli pogodu, nasprotno pa ste jo uvozniki dodobra izkoristili?

Nerealno bi bilo pričakovati, da so izvozniki vedno zadovoljni z monetarno politiko vlade, saj je bila ta do izvoznikov mnogokrat kruta. Menim pa, da je tečaj velikokrat služil za izgovor zaradi nizke produktivnosti in slabe organiziranosti v lastni hiši. Uvozniki v glavnem nismo imeli pripomb na tečaj, pač pa na visoke carine, ki še danes znašajo 25% za steklene izdelke iz neevropskih držav.

Danes ponujate slovenskemu trgu poleg izdelkov Steklarne Hrastnik tudi paleto izdelkov renomiranih

Edina možnost za nadaljnji obstoj je bila preusmeritev na slovenski trg.

Naše podjetje ustvari približno 75% prometa s prodajo stekla.

evropskih steklarn - R.Bormioli, Durand, Durobor. Lahko primerjate prednosti in slabosti vaših dobaviteljev?

Naše podjetje ustvari približno 75% prometa s prodajo stekla. Daleč največji dobavitelj je prav Steklarna Hrastnik. Svojo ponudbo dopolnjujemo s ponudbo vodilnih svetovnih steklarn, kot so Durand, Bormioli, Durobor - Ravenhead in v zadnjem času Pasabache. Asortiman vaše Steklarne pač ni zadosten za kritje potreb trga, saj v svojem proizvodnem programu nimate kelihov za gostinstvo, servisov, skled, krožnikov...

V zadnjem času namreč v gastronomiji steklo vse bolj izpodriva porcelan zaradi večje trdnosti in nižjih cen. Tako se marsikateri gostinski objekt opremlja s steklenimi krožniki, skodelicami, skledami idr. Na tem področju sta največ naredila francoski Durand in italijanski Bormioli, saj sta z nakupom steklarn v Španiji, Franciji in Nemčiji kompletirala ponudbo svojih izdelkov tako za široko potrošnjo, kot za gostinstvo.

Kakšno je mesto Alpeksa v Sloveniji in kako dosegate tako visoko pozicijo?

Kot že rečeno, je danes Alpeks vodilni grosist v Sloveniji in na področju nekdanje Jugoslavije. To je rezultat našega trdega dela in nazadovanja konkurence, ki zmanjšuje ponudbo blaga iz našega prodajnega asortimana. Na področju nekdanje Jugoslavije pa je večina veletrgovcev tako ali tako propadla.

V tem mesecu smo v centru Ljubljane odprli nov razstavni prostor v velikosti 350 m², v jeseni pa se selimo v nove prostore v Celju.

Za prihod v Ljubljano smo se odločili po temeljitem premisleku, ko smo analizirali dosežene rezultate prodaje po posameznih regijah glede na število prebivalcev in njihovo kupno moč. Tako bo nov razstavni prostor namenjen predvsem kupcem iz Zasavja, Posavja, Gorenjske, Primorske in seveda Ljubljane. Današnja tekma s časom pač zahteva, da se kupcu čimbolj približaš in pred-

staviš. Menimo, da bo investicija v enoto Ljubljana kmalu dala zadovoljive rezultate, saj smo pridobili novi sodelavki, katerih znanje in poznavanje branže je garancija, da uspeh ne bo izostal.

Kakšni so cilji Alpeksa - na slovenskem in ostalih tržiščih? Je Steklarna Hrastnik sestavni del vaših načrtov?

V prihodnje načrtujemo osvojitve novih tržišč in povečanje deleža izvoza v prometu podjetja do te mere, da bo leta predstavljala večji del naše realizacije. Tako smo letos bili in bomo prisotni na sejnih v Bosni in Hercegovini, Črni gori in prvič tudi na Sejmu lova, ribolova in gostinstva v Novem Sadu, kjer bomo predstavili tudi program Steklarne Hrastnik, katere izdelki so poznani in priznani na teh trgih.

Kakšno je vaše mnenje o danes tako "aktualnem" blagovnem centru Leclerc?

Težko bi povedal kaj določenega o Leclercu, saj naše podjetje z njim še ne sodeluje. Kljub temu so moji sodelavci takoj v prvih dneh, ko je bil center odprt, primerjali ponudbo in cene pri njih z ostalimi večjimi malo-prodajnimi mesti v Sloveniji. Prišli smo do spoznanja, da je v Leclercu blago iz naše ponudbe v glavnem dražje kot pri konkurenci, v nasprotju s pričakovanji in obljubami. Vsekakor pa pomeni njihov prihod na slovenski trg in predvidena izgradnja novih centrov po vsej državi dodatno močno konkurenco že prisotnim trgovcem, ki bo pripomogla k splošnemu zniževanju cen v korist potrošnikov.

Imate sporočilo za bralce Steklarja?

Predvsem želim, da bi bilo naše medsebojno sodelovanje tudi v prihodnje tako dobro in korektno ter da bi čimmanjkrat ostali brez asortimana, ki ga tržišče najbolj potrebuje.

Tudi naša želja je, da bi poslovni odnosi ostali korektni, pošteni. Želimo vam mnogo poslovnih uspehov v novih prostorih v Celju ter mnogo uspešnega poslovanju v novi poslovni v Ljubljani.

Zapisala: Brigita Stopar

Nagrajenci Steklo svetloba 1999 MARJAN POŠEBAL

Ko je generalni direktor, g. Stojan Binder podelil tudi zadnjo izmed vseh nagrad za delo, ki se podeljuje na dnevu Stekla in svetlobe, je nagrajenca - Marjana Pošebala predstavil s sledečimi besedami:

“Že kot vajenec si je pridobil zaupanje in bil sprejet v delavnico vzdrževanja avtomatske proizvodnje. Svoje uspešno delo nadaljuje v ekipi za menjave PC embalaža. Z marljivostjo, umirjenostjo in vestnostjo je spoštovan pri sodelavcih in nadrejenih. Uspešno zamenjuje vodjo menjav. Kljub težkemu delu je sodelovanje z njim prijetno, kar je pogoj za kvalitetno opravljeno delo, to pa je njegov cilj.”

Področje embalažnega stekla je v Steklarni Hrastnik doživljalo vzpone in padce. Kdaj ste vi začeli z delom v tej proizvodnji?

V Steklarno Hrastnik sem prišel konec leta 1983. Nikdar ne bom pozabil dneva, ko mi je gospod Janežič ponudil delo oz. najprej štipendijo za šolanje. To so bili še tisti zlati časi, ko so delo še ponujali. Danes je zelo težko priti do zaposlitve, še težje pa jo je ohraniti. Na klic konec 8. razreda sem se z veseljem odzval. Tako sem šel v šolo v Zagorje. Bil sem praktično štipendist Steklarne Hrastnik. Po uspešno zaključenem šolanju sem prišel za vajenca v delavnico avtomatske proizvodnje oz. v delavnico vzdrževanja. Danes sem v ekipi za menjave na področju IS proizvodnje.

Menjava izdelkov na stroju je v zadnjih letih postala bistveni del uspešnega sodelovanja. Pa tudi zelo težek in odgovoren?

Samo delo je fizično zelo naporno, poleg tega je potrebno delati pri zelo visokih temperaturah oz. ob veliki vročini. Včasih je nujno delati tudi v času obratovanja stroja. Velikokrat nastopijo primeri menjav ob delnem obratovanju peči. Pol peči npr. stoji, pol pa obratuje. Naše delo je tudi zelo odgovorno, saj je od pravilne menjave, oz. dobre menjave, odvisna sama nadaljnja proizvodnja. Bolj kvalitetno kot “vpnemo” orodje, prej se začne dobra proizvodnja in tem manjša je izguba časa, s tem so manjši stroški, boljši rezultati proizvodnje oz. poslovanja.

Če primerjate delo pred leti in danes, kakšne so razlike?

Danes je na tem delu zaposlenih znatno manj ljudi in moram reči, da smo kljub temu uspešni. Drugačna je sama organiziranost. Pomembna je zelo temeljita priprava na samo delo. Vsi, ki smo v ekipi, smo za to, bi človek rekel, izurjeni, ukvarjamo se samo s problemi in rešitvami problemov za normalni zagon proizvodnje po opravljeni menjavi orodja za izdelavo novega ali pač drugega izdelka. V ekipi nas je šest in mislim, da smo dobro uigrano moštvo, drug drugega dobro, nadgrajujemo, izredno dobro se dopolnjujemo. S skupnimi močmi, z združenjem znanja vseh nas, z uporabo lastnih izkušenj, nam včasih uspe izdelati tudi takšne steklenice, za katere v začetku mislimo, da ne bodo nikdar uspele.

Orodje oz. modele dobimo “pripravljene” za menjavo na določenem stroju. Pripravi nam jih remontna delavnica. Orodje, ki ga potrebujemo za menjavo, si pripravimo, očistimo sami, in sicer v času, ko ni nobene menjave. Naše delo poteka v glavnem le v dopoldanskem času in samo na enem stroju naenkrat. Pred leti smo izdelovali steklenice zelo enostavnih oblik, bile so tudi volumensko manjše in tako je bilo zelo dobro, da smo imeli dvojne nosilce orodij. Danes, ob zelo zahtevni proizvodnji dvojne nosilce uporabimo redkokdaj, naj bi bili namreč ukinjeni. Trenutno nam je v veliko pomoč tudi računalniški sistem vodenja proizvodnje oz. peči.

Vsaka nova proizvodnja nam da nove izkušnje.

Danes je težko priti do zaposlitve, še težje pa jo je ohraniti.

Zabeležimo si vse specifične prave lege orodja oz. njegove optimalne nastavitve in nato pri naslednji proizvodnji to s pomočjo računalnika uporabimo. Vsaka nova proizvodnja nam da nove izkušnje. Pred leti smo imeli namesto računalnika boben z narisanimi stopinjami (360°C). Princip dela je v glavnem isti, le da je danes posodobljen in skrajšan z uporabo računalnikov. Gre torej za elektronsko vodenje. Računalnik nam danes praktično pokaže vse najnujnejše za delo, gibanje stroja, pihanje zraka, hlajenje...

Koliko časa traja menjava?

V povprečju traja menjava cca 2-3 ure. Pri nezahtevnem artiklu je menjava hitrejša. Če nastopijo težave, lahko traja menjava tudi več ur.

Je orodje, ki ga “vpenjate” na stroje dovolj kvalitetno in primerno za dobro proizvodnjo?

V glavnem sem mnenja, da delamo z zelo kvalitetnim orodjem. Zgodi se kdaj, da orodje ni primerno, vendar je to v večini primerov posledica obrabljenosti oz. njegove dotrajanosti.

Bolj kot kvaliteta samega materiala, iz katerega je orodje izdelano, je pomembna kvaliteta izdelave oz.

obdelave. To pomeni, da mora biti orodje kvalitetno narejeno, da dobimo rezultate, kakršne želimo. Orodje mora biti tisto, ki nam pomaga narediti steklenice zelo zahtevnih oblik, nenavadnih, kratka steklenic, po katerih naši kupci povprašujejo. Da takšno novo orodje testiramo, najprej vedno izdelamo vzorčne steklenice. Po vzorčni proizvodnji se pokaže, kje in kako je potrebno orodje ponovno obdelati oz. spremeniti, izboljšati, da je oblika steklenice taka, kot jo pričakujemo. Model oz. orodje se mora pripraviti za redno proizvodnjo.

Katere postavke ali pogoje bi se v proizvodnji embalaže še dalo izboljšati?

Ne vem, sam sem s pogoji dela zadovoljen. Morda se bo nekoč izkazalo, da bi bila orodja, ki danes tehtajo tudi več kot 60 kg, lahko lažja. S tem bi bilo fizično naše delo dosti manj naporno. Toda pustimo času, da opravi svoje.

Ste zadovoljni s svojim delom?

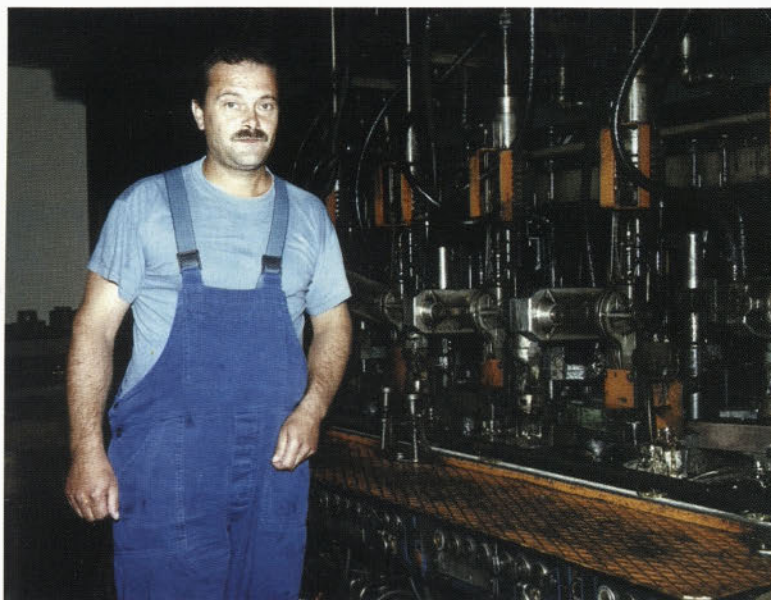
S svojim delom sem zadovoljen. Zdi se mi izredno zanimivo, verjetno zaradi samega razvoja. Pred leti se nam ni niti sanjalo, da bi lahko naredili kakšno steklenico z ročko ali

pač oblike steklenic, kakršne smo danes sposobni narediti. Delo nam vsem skupaj vsak dan prinaša nova spoznanja, nove izkušnje.

Velikokrat opravimo menjavo za zelo zahteven izdelek in potem nestrno čakamo, kaj se bo zgodilo. Mislim, da gre skoraj za pričakovanje kot ga znajo doživljati le otroci. Ko nam uspe narediti nekaj, kar se nam zdi v začetku popolnoma nemogoče, sta ponos in veselje nepopisna. Vsak uspeh je za nas vzpodbuda za nadaljnje delo, želja po novih dosežkih.

Imate sporočilo za bralce Steklarja?

Vsi se moramo zavedati, da delamo za Steklarno Hrastnik kot celoto. V tej celoti ima vsak svoje mesto, vsak prispeva svoj delež k skupnemu uspehu. Vsak posameznik

Vsak uspeh je za nas vzpodbuda za nadaljnje delo, želja po novih dosežkih.

mora vedeti, da je od njega samega odvisno, ali prispeva dovolj kvaliteto ali da vse od sebe, da se delo opravi. Zato naj vsak dela, kar mu je namenjeno in naj dela tako, da so rezultati najboljši. Le na ta način bomo ohranili celoto - Steklarno Hrastnik - pri življenju.

Marjan Pošebal je izredno preprost pa tudi zelo redkobeseden človek. Resnično je predan svojemu delu. Zaveda se, da mora prispevati svoj delež k skupnemu uspehu. Prav gotovo se potrudi in opravi svoje delo najbolje, za kar je tudi prejel priznanje oz. nagrado. Le - te je bil vesel, kajti to je bil dokaz, da smo opazili njegovo prizadevnost. Iskrene čestitke.

Brigita Stopar

KAKO BOMO LETOS LETOVALI?

Samo KONTREC, šamoter v Steklarni

Na pravi dopust jo bom mahnil šele po remontu - po 18. avgustu. Da pa je čakanje nanj lažje, sem ob prostih dneh že nekajkrat, nekajkrat pa še bom, skočil na morje. V Puli imam teto, kar je za takšne izlete zelo dobrodošlo.

Tudi glavni dopust bom skupaj z dekletom preživel v Puli, vendar v kampu, pod platneno streho. Kljub temu pa bova kulinarike raje prepustila mojstrom kuhinje v restavracijah, sama pa izkoristila proste dni za lenarjenje in sproščeno zabavo. Upam, da bo kljub koncu sezone še dovolj sonca.

Hata HADŽIĆ, rezalka v Opalu

Enako kot zadnjih nekaj let v Steklarni, imamo tudi pod okriljem nove firme kolektivni dopust. Tudi letos bom dopust izkoristila predvsem za obisk rodnega doma, ki je letošnje leto prvič brez mame. Odrasla sem v družini s petimi sestrami, ki smo danes razkropljene v nekaj državah. Sestale se bomo na domu in se bo dolgemu času naklepetale. V času mamine bolezni sem se držala v glavnem doma, letos pa bom potem, ko se bomo razkropile, obiskala še

druge sorodnike, ki jih že dolgo nisem videla. Nekaj dopusta bom porabila tudi za delo pri ureditvi okolice domače hiše, nekaj pa za počitek in razvedrilo.

Franjo KNEZ, operater na kontrolni liniji v Steklarni

Dopust bom skupaj z družino preživel v naši prikolici v Vrsarju. Seveda smo vsi potrebni prostih dni in počitka, vendar hodimo na morje predvsem zaradi otrok. Sam imam veliko raje naše hribe. Zato srčno upam, da bo ostalo nekaj prostih dni, zlasti pa prihrankov tudi za mojo dušo. Če ne drugega, računam, da se bom razgledoval vsaj s Triglava.

Rudolf BERAUS, poslovodja mizarnice v Opalu

Letošnje poletje se kar vrstijo remontu. Po remontu B in F ter EPO peči nas septembra čaka še remont I peči. Nekaj vmesnega časa pa bom tudi jaz izkoristil za dopust in sicer nameravam konec julija prepešačiti Pohorje od južnega do zahodnega dela. Kondicijo si nabiram skozi vse leto, saj tudi sedaj obiskujem dostopnejše gorske vršace. Za moje zdravje je zelo koristna sprememba okolja, zlasti višinski zrak mi prija. Takšen dopust je tudi zelo pester, saj ogromno vidiš, vsak dan spoznaš kaj novega, streho nad glavo ti nudi vsako noč druga gorska kočica, srečuješ vedno nove ljudi. Bežna znanstva včasih prerastejo okvir, iz teh srečanj ostanejo tudi mnoge prijateljske vezi. Po najhujši vročini, v mesecu septembru pa bom še enkrat zamenjal okolje in en teden preživel v počitniški hišici v Novem gradu.

Metka PODMENIK, administratorica v Steklarni

Ko bo izšel Steklar, bom že na morju, saj gremo na dopust že konec junija. Že četrto leto letujemo v Ladinem Gaju. Vsi smo zadovoljni, saj vsak lahko počne tisto, kar si želi - z možem veliko pešačiva in kolesariva, otroci so rolajo, predvsem pa kurijo adrenalin na napravah zabavišnega parka.... Tu imamo že stalne prijatelje, tako da komaj čakamo na snidenje.

Že sedaj pa se veselim enotedenskega križarjenja po jadranski obali od Zadra do Splita v mesecu septembru. Takšen dopust je bolj nepredvidljiv in pester - vsak dan je na vrsti ogled drugega mesta, v bližini otočkov ali pa kar sredi morja se okopamo, prespimo na ladji, vsak dan v drugem pristanišču... Tudi hrana je čudovita (vsaj po lanskoletnih izkušnjah).

Guido GOLOB, nabiralec v Opalu

Letošnji dopust bom preživel na jadranski obali, ki jo bova z dekletom prevozila z motorjem. Vsak dan bova v drugem kraju, kjer nama bo všeč, se bova zadržala, kjer manj, pa torbo na konjička in čimprej dalje. Zvečer pa razpostreva šotor, skuha kakšno malenkost in naslednji dan novim dogodivščinam naproti.

Rada imava kar se da razgibane počitnice, veliko potujeva in spoznavava svet. Po potovanjih na vzhodu - Turčiji, Iraku, Iranu, Indiji, Indoneziji, sva letos nameravala v Južno Ameriko, v Čile, Peru ... Tina žal še nima dovolj dopusta, zato sva potovanje nekoliko preložila. Vendar nama prav gotovo ne uide. In nato spet v kakšen drug del sveta

Juro STJEPIC, ročni pihalec v Opalu

Med dopustom se bomo z družino za dva do tri tedne odpravili k mojim in ženiniim staršem v Bosno. Malo bomo pomagali staršem, obiskali bomo še nekaj sorodnikov, morda bomo šli tudi na kakšen krajši izlet k jezeru. Predvsem otroci se dopusta zelo veselijo, čeprav bi seveda raje šli na morje. Pa pri en plači in štiričlanski družini za to žal ni možnosti.

Načrti za dopust so kar precej različni. Počitnice so namreč tisti redki dnevi, ki si jih splaniramo sami in jih skušamo preživeti po lastnem okusu - nekateri čim bolj mirno, drugi kar se da divje, nekdo v prijetni senci, spet drugi pod čim toplejšim soncem, eni se prepustijo vodstvu agencij, nekateri pa se ravnaajo po trenutnem navdihu in domišljiji. Dopustniške izkušnje nekaterih bi bile lahko predmet samostojnega članka, če ne celo knjige...

Edino, kar nas res omejuje pri izpolnitvi želja, je denar, ki ga tem dnevom lahko namenimo. Vsem želim, da bi si vsaj v teh dnevih lahko privoščili vsaj približno tisto, kar si želijo, da bo september, ko bomo spet vsi na delovnih mestih napolnjen z novo energijo in zagonom in da se bo ta pretakala po naših žilah čim dlje. Po možnosti do naslednjih daljših prostih dni...

Marinka ANŽLOVAR

70 LET STEKLARSKE GODBE HRASTNIK

Uvod:

Odkritje premoga in začetek organiziranega odkopa je zaznamovalo in za dolga desetletja zarisalo razvojno pot in način življenja v naši dolini.

Prav premog je bil razlog, da so pred dobrimi 140 leti iz Jurkloštra v Hrastnik preselili tudi našo Steklarno, to dvoje pa je dalo dolini nove razvojne možnosti ter v te kraje privabilo številne steklarske mojstre iz bližnje in daljne okolice.

Ustanovitev:

Težaško delo tako v rudniški jami kot pri steklarskih pečeh, za katerega so delavci prejeli nizkotne mezde, je pri delavcih pogojevalo potrebo po združevanju in popestritvi z znojem zaznamovanega vsakdanjika. Že najzgodnejše povezovanje delavstva v sindikate je bilo povezano tudi z ustanavljanjem številnih športnih in kulturnih društev od pevskih zborov, godbe, tamburašev, dramske skupine pa tudi prve knjižnice.

Skupina zanesenjakov je v času velike svetovne gospodarske krize pred dobrimi 70 leti z velikim entuzijazmom uresničila svoje sanje in z lastnimi sredstvi ter razumevanjem takratnega lastnika zastavila temelje delovanja naše godbe.

35-letnica godbe pred novim godbenim domom.

Povojno delovanje:

Steklarska godba se je ponovno formirala dve leti po osvoboditvi, leta 1947. Med novimi člani je bilo kar precej gojencev glasbene šole, godba je spet štela preko trideset članov in se je udeleževala družabnih prireditev in tekmovalj.

Leta 1951 je godbo prevzel kapelnik g. Vili Zaletel. Godbeniki so veliko igrali in dosegali lepe uspehe, imeli pa so veliko finančnih težav. Kljub temu so si leta 1958 pri vodstvu Steklarne izposlovali nove uniforme, tako da so v njih igrali na 100. obletnici Steklarne.

Poleg tega so jih pestile prostorske težave. Do leta 1966 so vadili v prostoru poleg bivše menze, ki je bil neprimeren zaradi cestnega hrupa. Tega leta je bil zgrajen nov godbeni dom.

Godba je vseskozi poleg železnega repertoarja razvijala tudi zabavno zvrst glasbe. Po razpadu zabavnega orkestra v Hrastniku je bil le-ta ponovno ustanovljen pri godbi in je veliko gostoval po Sloveniji.

Ustanovni člani steklarske godbe leta 1932.

Začetki:

Prvi kapelnik, g. Jože Petrovič, ki je do tedaj vodil mariborsko godbo, je bil z velikim veseljem pripravljen vzeti v uk mlade glasbenike, ki so takoj začeli z intenzivnimi vajami. Po njegovem odhodu so se dirigenti hitro menjavali, vsi po vrsti pa so se trudili, da bi godbeniki postali čim bolj suvereni glasbeniki. Tudi godbeniki sami so imeli veliko volje in društvo je hitro napredovalo, kar precej so tudi nastopali. Takrat se je uvedla tudi praksa majhnega finančnega prispevka delavcev za ta namen in igranje godbe na pogrebih delavcev Steklarne in kasneje tudi TKI. Leta 1938 so imeli že toliko prihrankov, da so z lastnimi sredstvi nabavili nove instrumente neposredno iz češke tovarne Lidel, stare pa uporabili za učence. V tem času so si z lastnimi sredstvi nabavili tudi prve godbene uniforme. Med drugo svetovno vojno je delovanje za nekaj let zastalo, arhiv godbenikov pa je za nekaj let skrnil blagajnik godbe.

Leto 1975 - 45. obletnica godbe

Krizna leta:

Po smrti dolgoletnega kapelnika g. Vilija Zaletela so spet nastopila težka leta steklarske godbe. V določenem obdobju so bili za rešitev krize storjeni že prvi koraki za ustanovitev enotne godbe v Hrastniku, oziroma za združitev steklarskih in rudniških godbenikov. Začeli so celo že družno vaditi, vendar skupno delovanje zaradi nepravilnega pristopa in prevelikega prepuščanja zadev naključju ni uspelo. Takrat je nastopil čas največje krize steklarske godbe, ko so se godbeniki skoraj dokončno razšli.

Kapelniki so se menjavali, manjkalo je kadra, instrumentov, finančnih sredstev. Na srečo pa so se v sestavu našli ljudje, ki so z dušo pri glasbi.

Ponovno rojstvo:

Godba dela z novim zagonom od začetka leta 1999, ko je prevzel dirigentsko palico g. Boštjan Cerar, ki je naredil velik napredek po strokovni plati ter godbo praktično formiral na novo. Ponovno so privabili člane, ki so že prenehali igrati.

Hkrati pa je bil izvoljen tudi nov predsednik - g. Soniboj Knežak, ki je ponovno povezal godbo s Steklarno, njegova zasluga pa je tudi ureditev financ.

Pred sabo so imeli tudi pomemben cilj - koncert ob 70-letnici obstoja. V tem enoletnem obdobju so res veliko naredili, predvsem pa začeli intenzivno delati na glasbenem področju. Hkrati so se finančno okrepili in dosegli tudi nabavo novih, lepih uniform.

Novi dirigent Matjaž Cerar

Skrb za podmladek:

V bodoče nameravajo vzgajati tudi svoje lastne kadre, saj z glasbeno šolo ne najdejo skupnega jezika, ker ni odziva pri odgovornih. To bo dodatna finančna obremenitev, ker so potrebni tako instrumenti kot učitelji. Naložba v podmladek je dolgoročen projekt, na novega godbenika lahko računajo šele po treh, štirih letih.

Letošnje leto so godbeniki dobili nove uniforme.

Godbin vsakdan:

Trenutno ima godba 38 rednih članov. Ne glede na to, da je slavnostni koncert že za njimi, člani vadijo dva-krat tedensko in tako bo vse do dopustov. Trenutno jih čaka še kar nekaj nastopov v okviru prireditev ob občinskem prazniku ter praznikov krajevnih skupnosti naše občine.

Godbeniki iz svojih instrumentov izvajajo skladbe klasikov, koračnice, evergreene, pa tudi skladbe modernejših ritmov.

Našli so skupni jezik tudi z občinskimi možmi in v povezavi in s pomočjo občine so prišli do nekaterih nastopov. Za to ima največ zaslug naš župan.

Prvih 10 godbenikov z najdaljšim stažem pri godbi:

Viktor Blažko 65 let
Franc Drolc 50 let
Jože Rugelj 50 let
Erih Seničar 50 let
Jože Leskovšek 49 let
Edo Germadnik 43 let
Rado Kališnik 43 let
Anton Lipar 42 let
Leon Žibret 42 let
Jože Grum 35 let

Priznanje za dolgoletno delo g. Germadniku.

Dobitniki bronastega priznanja Sklada ljubiteljske kulturne dejavnosti (podeljenih na koncertu):

Boštjan Cerar
Gregor Kališnik
Borut Kolaric
Polona Kos Vidmar
Dominik Žužman

Predsednik steklarske godbe Soniboj Knežak podeljuje priznanje dirigentu Boštjanu Cerarju.

Slavnostni koncert ob 70. obletnici

Slavnostni koncert je bil organiziran pod okriljem Občine Hrastnik. Program je bil razdeljen na dva dela, udeležilo pa se ga je tudi nekaj gostov - rudarska godba, steklarski pevski zbor in radeška mažoretna skupina.

Koncert je lepo uspel, opazen je bil napredek godbenikov, zlasti glede na precej slabe splošne pogoje delovanja (ki pa so povezani s financami).

Koncert je bil tudi dobro obiskan, doživeli so prisrčen odziv poslušalcev. Udeležili so se ga tudi mnogi vidni predstavniki občine in gospodarskih organizacij.

Utrinki iz koncerta

Spomini nekaterih godbenikov:

Viktor Blažko

15 let sem bil star, ko sem se priključil steklarski godbi in vztrajam že 65 let. Vadili smo v gostilni Logar. Za godbo me je navdušil Ocepek, ki je bil trobentač, zvok trobente pa mi je bil vedno všeč. V tistem času smo imeli godbeniki prednost tudi pri delu v Steklarni in smo zelo hitro napredovali in zelo dobro zaslužili, saj je bil lastnik Steklarne navdušen privrženec godbe.

V času mojih začetkov je bila praksa takšna, da smo novinci dobili star instrument, ko pa smo ga usposobili, si ga je prilastil kakšen starejši član. Sledilo je seveda razočaranje, nato pa smo se na to prakso navadili.

Časi so bili takrat popolnoma drugačni - večkrat se je skozi kakšno kolonijško okno sredi popoldneva zaslišalo igranje, kmalu se je odprlo drugo z zvokom drugega instrumenta, pa tretje In kar naenkrat je bil lokalni koncert steklarske kolonije.

Jože Leskovšek

Pol stoletja sem že pri godbi, devet let sem bil star, ko sem začel igrati pikolo. Glasba ni edini razlog za dolgoletno vztrajnost, ampak tudi družabnost, sklepanje se pri prijateljstvu, bilo je mnogo veselja in smeha. Rad sem bil v družbi starejših, ki so imeli smisel za humor in zabavo in hkrati resnost pri delu in učenju.

Vedno mi je bilo v ponos, da smo lahko igrali, saj smo imeli občutek, da s tem zastopamo tudi Steklarno Hrastnik. In tudi danes sem takšnega mnenja - ne glede na drugačen sistem in razmerje menim, da mora Steklarna ostati naš skrbnik (danes sponzor). Mislim, da gre še vedno za obojestransko prednost - godbeniki s svojim igranjem zastopamo Steklarno, delovanje godbe pa bi gotovo ugasnilo, če ne bi bilo prispevka podjetja. Zato se zahvaljujem tako vodstvu kot tudi vsem delavcem za podporo godbi in želim, da tako tudi ostane.

Zelo sem zadovoljen z našim dirigentom Boštjanom in upam, da do še dolgo sodeloval z nami. Zato si želim, da bi si našel službo v Steklarni, saj bi tako lažje računali nanj.

Iz teh časov ima vsak med nami kakšno zgodbo, anekdoto, smešnico. Spominjam se koncerta na Primorskem, 10 let sem bil star. Ko smo šli mimo nekega vinograda, sem kar naenkrat ostal brez instrumenta - izgubil sem pikolo. Zame je bila to strašna tragedija, na račun katere je bilo kasneje veliko smeha. Za igranje pa sem dobil večji instrument - klarinet. Kasneje sem jih zamenjal še nekaj - sedaj sem na B basu.

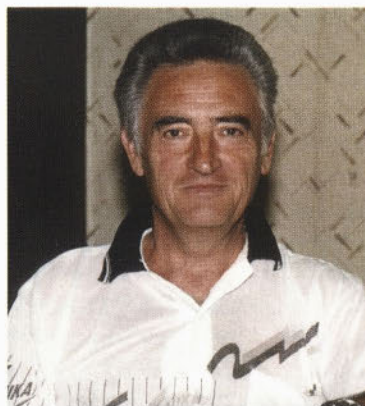
Anton Lipar

Leta 1955, ko sem imel 8 let, sem začel pri godbi. Učil sem se tako v glasbeni šoli, kot pri godbi sami. Igral sem rog in nato še več instrumentov - trobento, bariton, F bas - kar je bilo potrebno, sedaj pa igram bariton.

Ko preletim vsa ta leta, lahko rečem, da so bila lepa, saj sem bil pri godbi vedno z dušo in srcem. Vaje se nisem udeležil le, če sem bil v službi, pred vsako vajo sem v godbenem domu najmanj eno uro prej. Imel sem kar precej funkcij, bil sem dolgoletni blagajnik, skrbel sem tudi, da godbeniki niso bili žejni, saj se s suhimi grli ne da igrati. Poleg igranja pa so nam veliko pomenile tudi zadeve, ki h glasbi in muzikantom nekako sodijo - dobra volja, smeh, kakšna neumnost in nagajivost. Včasih smo vrgli karte, včasih zapeli V godbenem domu sem preživel ogromno časa, za katerega pa mi ni žal. Zgodilo se je tudi, da me doma tudi tri dni niso videli in sem se gibal na relaciji godbeni dom - služba - godbeni dom.

Pri godbi so se v vsem tem obdobju izmenjavali slabi in dobri časi, včasih nas je pri igranju žgalo sonce, drugič smo bili mokri kot miši, včasih smo bili najboljši prijatelji, spet drugič je prišlo kaj vmes...

Meni se je enkrat zgodilo, da sem pozabil na ustnik, brez katerega se ne da igrati - nato pa sem se na koncertu napihoval, kot bi igral (rekli so da igram na play back). Kar si želim danes je to, da bi še dolgo igral in ostal član naše godbe.

In v bodoče:

Seveda je ciljev še veliko. V izredno slabem stanju je godbeni dom, ki kljub posameznemu krpanju najnujnejšega, poka po vseh šivih. Nujno potrebno bi bilo nabaviti tudi instrumente, saj je večina stara okrog trideset let, nekateri so bili nabavljeni celo pred drugo svetovno vojno. Ni jih mogoče več uglasiti, puščajo zrak, dotrajan material se lomi in razpada. Po tej plati so trenutno ena najslabše opremljenih godb v Sloveniji.

Vendar so godbeniki kljub ne najbolj roznati splošni situaciji optimisti, predvsem pa računajo na pomoč sponzorjev - Steklarne Hrastnik in iz nje nastalih firm ter TKI Hrastnik. Steklarska godba je izšla iz tradicije Steklarne Hrastnik in kasneje tudi TKI Hrastnik. Hvaležni so vodstvom firm, da na to niso pozabila, da so našli razumevanje in pomoč pri nabavi resnično lepih novih uniform. Seveda pa upajo, da jim bodo pomagali tudi vnaprej. Zlasti sedaj, ko je viden glasbeni napredek, saj dobra godba v bistvu na svojstven način - z glasbo - predstavlja podjetje, ki jo sponzorira.

Predvsem pa stremijo za tem, da ne bi postali nekakšna "pogrebna godba". Želijo si igranja na čim večih proslavah, koncertih, paradah...

Cilj bo dosežen, ko bodo imeli instrumente, na katerih bodo lahko igrali tudi zahtevnejši repertoar in vzgojili podmladek, ki bo godbi dajal dodaten polet.

Zbrala
Marinka ANŽLOVAR

REMONT PEČI F in EPO

V času od 8. julija do 13. avgusta bo potekal remont peči EPO in F v hčerinski firmi OPAL. Za izvedbo (fizično in finančno) je zadolžena Steklarna Hrastnik d.d. Pri načrtovanju remontov smo bili delno omejeni s finančnimi sredstvi, zato smo načrtovali remont v smislu postavitve peči tako, da so deli peči, ki se ne dajo kasneje dograditi, že postavljeni znotraj danih možnosti, optimalno. Ostalo pa je možno tekom naslednjih kolektivnih dopustov oziroma tudi med obratovanjem še dograditi.

Peč-EPO

Peč je bila maja leta 1998 remontirana, pri tem sta bila delovni in talilni prostor v celoti na novo postavljena, jeklena konstrukcija je ostala stara. Po startu proizvodnje 18.05.2000 smo ustavili peč EPF in proizvodnja se nadaljevala samo z eno opalno pečjo, kar pomeni, da je bila ta neprimerno bolj obremenjena in smo imeli predvsem v prvih mesecih probleme s steklom in s samo proizvodnjo.

Konstruktor peči predpisuje obremenitev peči od 2,5 do 3t/m² talilne površine, mi pa smo peč povprečno dnevno obremenili do 4t/m², trenutne obremenitve zaradi neenakomernega odvzema stekla (dela steklarjev) pa so bile še bistveno višje. Pozneje so se obremenitve peči znižale, kljub vsem problemom bo peč dosegla najdaljšo življenjsko dobo peči pri nas, to je 26 mesecev, v preteklosti smo včasih remontirali opalne peči tudi že po 10 do 12 mesecih.

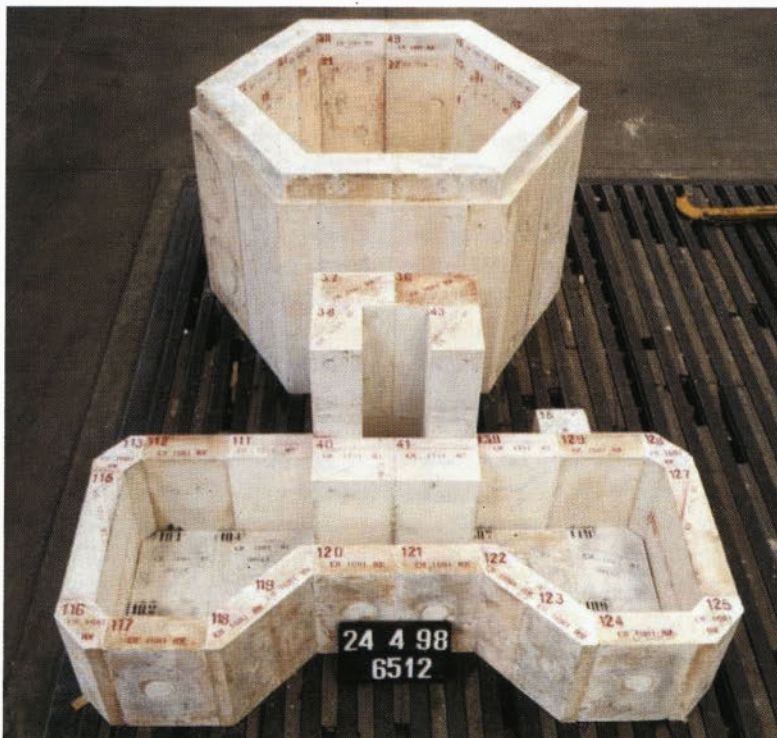
V času remonta peči se bo obnovil talilni prostor peči, ne bo pa bistvenih posegov na sami peči.

Peč-F

Konstrukcija obstoječe F-peči je stara preko 30 let in je bila v osnovi grajena za kurjenja z generatorskim plinom (podobni sta bili tudi nekdanji A in B-peči), delovni prostor pa je bil ogrevan preko posebnih odprtih v vmesni steni med delovnim in talilnim prostorom in je zahteval veliko znanja in izkušenj topilničarjev, da ni na delovnih odprtinah prehodu peklo in da je bilo steklo istočasno dobro staljeno in zbitreno. V teh letih je obstoječa peč doživela kar nekaj sprememb, vendar so bile več ali manj vedno le delne. V spominu mi vedno ostaja podatek nemške steklarne Tetauer

Premontaža F-peči.

Premontaža EPO peči.

Glashütte, kjer so mi povedali, da so v tem (oziroma prejšnjem stoletju 1900-2000) steklarstvo trikrat povsem porušili in jo na novo optimalno postavili. Nam to v veliki meri še za posamezne peči ne uspe.

Pri načrtovanju remonta smo upoštevali finančne in prostorske možnosti in znotraj teh smo poskušali odpraviti najbolj kritične pomanjkljivosti obstoječe peči:

- **Pretok peči**, to je pretočni kanal, ki povezuje talilni in delovni prostor, in katerega primarna naloga je, da se steklo pri prehodu iz talilnega v delovni prostor ohladi na delovno temperaturo (cirka od 1500°C na 1250°C). Obstoječa konstrukcija pretoka je zelo kratka in s tem podvržena še večjim obremenitvam-visoki obrabi materiala, kar vpliva kasneje

na kvaliteto stekla in preboj stekla v področju pretoka. Nov pretok se bo podaljšal od 900mm do 1400mm, poleg tega pa se bo vanj vgradilo tudi električno gretno, ki se bo vključilo v času daljših dopustov-praznikov, da se steklo v pretoku ne bo preveč ohladilo in ne bo potrebno ustavljati hlajenja pretoka.

- **Delovni prostori** so na F-peči precej "razvejani", v bistvu imamo takoj za pretokom prostor (razdelilni prostor) iz katerega steklo odteka preko še enega pretočnega kanala v delovni prostor-levo, oziroma preko odprtih v srednji delovni prostor in preko feeder-a v delovni prostor-desno. Pri remontu bo ostal delovni prostor-desno star, vse ostalo pa se bo podrla in na novo

postavilo v skladu s spremembo dolžine pretoka.

- **Talilni prostor** se bo tudi delno spremenil, obstoječa velikost talilnega prostora je dejansko manjša, kot je po načrtih, velik problem predstavlja tudi konstrukcija nadgradnje talilnega prostora, ki bi zaradi same obremenitve lahko zdržala dve kampaniji peči, vendar delno sloni na samem bazenu talilnega prostora in se pri zamenjavi le tega poruši. Pri novi peči smo delno kopirali sistem ostalih (G,H in I) peči, s čimer bomo dosegli, da bo samo nadgradnjo nosila kovinska konstrukcija. Bistvenega pomena bo tudi boljša izolacija talilnega prostora, to je bazena in nadgradnje vključujoč kapo peči, katere življenjska doba zavisi od dobre tesne pozidave in močne izolacije. Da bomo lahko nadgradnjo napravili kot je omenjeno, smo morali zožati in podaljšati bazen talilnega prostora, ki bo imel 10m² površine in razmerje dolžina:širina = 3800/2700 = 1.4, kar je ugodnejše od stare peči.

- **Jeklena konstrukcija talilnega prostora** je slaba in se bo v celoti zamenjala v smislu sprememb na talilnem prostoru.

- **Dno talilnega prostora** je neizolirano, vendar tu ne moremo praktično nič narediti, ker bi morali eventuelno dvigniti nivo stekla, ali pa zamenjati kompletno nosilno konstrukcijo dna in jo znižati, kar pa potegne za seboj še številna druga dela, zato bo dno peči ostalo isto.

- **Regeneratorji toplote dimnih plinov** oziroma komore, kot jim pri nas pravimo, bodo konstrukcijsko ostale iste. Konstrukcija le teh je dejansko stara, saj je vsaka komora (leva in desna) prezidana, kar je v preteklosti služilo pri kurjenju z generatorskim plinom. Pri remontu bomo na novo vložili nove tuljave v desno stran leve komore in v levo stran desne komore, prav tako bomo na novo pozidali kapo komor in ustja gorilcev.

Pri remontu EPO-peči bomo vgradili dobrih 14t ognjevdržnega

materiala (dobavitelj: **SEPR** in **H&W**), pri remontu F-peči pa cirka 120t ognjevdržnega materiala (dobavitelj: **REFEL**, **VRD-Glas** in **PSR**) in cirka 14t jeklene konstrukcije.

Mag. Marjan Polak

V času kolektivnih dopustov v podjetju Opal Hrastnik d.o.o. v mesecu juliju in avgustu se bodo odvijale pomembne aktivnosti na področju obnovitvenih del. V letošnjem letu se bo generalno obnovila elektro peč opal, saj obratuje že dve leti. Najpomembnejši poseg v proizvodnem obratu tega podjetja pa bo generalna obnova F kadne peči. Predvidena je celovita rekonstrukcija talilnega in delovnega prostora in pripadajočih delovnih odprtih, obnova peči pa naj bi zagotovila večjo kvaliteto steklene mase.

Skupna vrednost celotne naložbe bo preko 80 mio SIT oziroma preko 800.000 DEM. Financirala jo bo Steklarna Hrastnik. To je obveza še iz časov ustanavljanja podjetja Opal Hrastnik, saj je bilo tako dogovorjeno z današnjo poslovodno ekipo tega podjetja. Ognjevarni materiali so bili pravočasno naročeni in pravočasno izdobljeni s strani italijanskega in francoskega dobavitelja, železno konstrukcijo peči bo izdelalo podjetje iz Hrvaške, glavino šamoterskih del pa bo opravilo ljubljansko podjetje Inženiring Tivoli. Naši delavci bodo zadolženi za elektro inštalacijska dela pa tudi za ureditev delovišč steklarjev. Vse aktivnosti v zvezi z generalno obnovo obeh steklarskih peči zagotavljajo uspešen zaključek obnovitvenih del ter s tem kvalitetnejšo stekleno maso v proizvodnji po kolektivnih dopustih.

Direktor
mag. Stojan Binder

Po štiri tisoč letih steklarstva se še vedno, tudi leta 2000 najdejo stvari, ki jih je možno na takšen ali drugačen način posodobiti in izboljšati, tako v tehnologiji kot tudi pri olajšanju pogojev dela v osnovni proizvodnji.

Ena delovna miza za samodejno odpiranje steklarskih modelov je že v zagonu, v izdelavi pa sta še dve. Naprava je namenjena predvsem humanizaciji delovnega procesa, saj ga izredno olajša, saj človekov vložek skoraj ne bo več potreben. To je v teh poletnih mesecih, ko se je delo pri modelih odvijalo v izredno težkih pogojih zaradi neznosne vročine, izredno pomembno. Delo se bo lahko odvijalo tudi z nekoliko manjšim številom delavcev. To je glede na današnje, zreducirano število zaposlenih, ko so mimo "zlati časi", ko smo imeli dovolj kadrovske rezerve, izredno pomembno.

Prav tako bo v celoti renoviran stroj IMI (avtomatska "LAJKA"), z vso novo pnevmatiko, kar bo zelo zmanjšalo število zastojev med obratovanjem, ki jih je sedaj zelo veliko.

Poskusili smo tudi že delati sukane izdelke v modele, izdelane iz grafita (za razliko od modelov iz pecola in penoforma, katerih cena skoraj dosega tisto za modele iz sive litine (SL), to je od 2.500 DEM dalje). Novi modeli pa so le nekoliko

dražji od lesenih - cena je torej v primerjavi z modeli iz SL skoraj zanemarljiva. So tudi izredno trpežni, njihova zmogljivost je od 20.000 izdelanih komadov dalje. Poleg tega pa je takšen model možno izdelati v enem tednu, kar je za kupce, ki ponavadi rabijo izdelek že "včeraj", izredno pomembno (čas izdelave modela iz SL je od dveh mesecev dalje). V kratkem bomo takšne modele testirali tudi za čvrsto pihane izdelke. Tudi če se bo izkazalo, da izdelki ne bodo kvalitetni, kot so iz železnega modela, bo to velika pridobitev za izdelavo vzorcev, za testiranje armatur ali kompletnih komponent. Za kupce je to izredno pomembno, saj se je doslej čakanje na vzorce iz železnega modela lahko zavleklo tudi štiri ali pet mesecev, zlasti če so bile kapacitete v orodjarni ali livarni zasedene ali je bilo naenkrat v izdelavi večje število modelov.

Tudi v brusilnici smo nekaj stvari že izboljšali, nekaj izboljšav pa je še v teku. Vse priprave za žaganje in vrtanje so iz plastike (se ne razsušijo in popokajo, kot so se prejšnje - lesene). Točnost in fleksibilnost je zaradi tega večja, loma oz. odpadka izdelkov, ki je bil včasih izredno velik, je manj.

Tudi postavitev strojev, ki jo omogoča novi trak, je takšna, da lahko izdelke dokončamo v eni fazi - najprej jih odžagamo, po potrebi pobrusimo, izvrtamo odprtino, posnamemo robove ... Za renoviranje je predvidena tudi žaga, saj je dodelava izdelkov v primerjavi z obdobjem izpred šestih do osmih let veliko

zahtevnejša - izdelki se žagajo na polovico, dvakrat ali trikrat po dolžini in širini, žagajo se kraji na plafonjerah

Zaradi tega je bila doslej prav brusilnica največkrat ozko grlo, saj so se artikli obdelovali z veliko zakasnitvijo glede na to, kdaj so bili izdelani v proizvodnji.

Izidor BIZJAK

V mesecu juliju in avgustu se bo v podjetju Opal Hrastnik izvajal redni remont na obeh pečeh za taljenje steklene mase. Datum začetka remonta se nam hitro približuje in potrebno je še uskladiti določene časovne termine za izvedbo le tega. Vodilno vlogo pri tem dejanju bo imela vsekakor sama Steklarna Hrastnik, medtem ko se v našem podjetju dogovarjamo za ostale obrobne dejavnosti, ki bodo potekale vzporedno z remontom.

Med remontom bodo naši ključavničarji temeljito pregledali in popravili stroje za polavtomatsko in ročno proizvodnjo, prestavili oziroma na novo napeljali nekatere cevi za dovod stisnjene zraka - "kompresa" vode in tehničnih plinov.

V delu, kjer poteka ročna proizvodnja, se srečujemo z večjim

Utrinki:

Lotimo se dela z navdušenjem. Tako bomo konkurenco spravili v slabo voljo že v prvi rundi.

Pri vstopanju v Evropo delamo polovične korake, plačujemo pa polno ceno.

Vrata svetovnih trgov se vse bolj odpirajo. Le do ključev je vse težje priti.

številom težav, katere bomo poskušali v nadaljevanju leta rešiti.

Najprej bomo skušali rešiti dva poglobljena problema:

- **Brizganje vodne zmesi v vroče modele.** Ta postopek se uporablja za izdelke, ki nastanejo tako, da jih steklarji pri izdelavi s pomočjo rok sukajo. Na ta način bi se morala na modelu ustvariti tanka zaščitna plast, ki preprečuje stik stekla in modela in omogoča sukanje izdelka, v nasprotnem primeru lahko prihaja do različnih deformacij steklenega izdelka, kar se odraža na izdelku, ki ne ustreza normativom kakovosti. Do sedaj so se uporabljali majhni rezervoarji, v katerih se je pripravljala zmes lokalno, njena koncentracija pa je bila neenakomerna. Na osnovi tega smo se odločili narediti ustrezno velik centralni rezervoar, v katerem se bo lahko pripravilo 1000 dm³ te zmesi. V tem primeru bomo lahko naredili točno določeno koncentracijo zmesi, zmes sama pa se bo tudi primerno umirila in njena raba bo pod večjim nadzorom. Nenazadnje naj omenim

tudi to, da so osnovne komponente izredno drage ter kakršnakoli nekontrolirana raba te zmesi predstavlja ogromen strošek, ki ga je potrebno učinkovito zaježiti.

- **Problem dima, ki nastane pri brizganju vodne zmesi v vroče modele.** Pri izdelavi izdelkov, ki

nastanejo tako, da jih steklarji istočasno sukajo in vanje skozi steklarske pipe pihajo zrak, nastaja neprijeten dim, ki se vali od prve odprtine proti drugi ter nato skupaj z dimom, ki nastaja, od druge naprej proti tretji odprtini. V smeri, kjer ta dim potuje, se nahajajo ostali delavci, ki opravljajo svoje delo in morajo vse skupaj prenašati. Ta problem bomo rešili z namestitvijo ustreznih difuzorjev, oziroma lijakov, v katere bo ta dim prihajal, ter ustreznega ventilatorja, ki bo zagotavljal dovolj velik volumski tok in tlačno razliko. Zaradi različnih naprav, s katerimi si steklarji pomagajo pri izdelavi steklenih izdelkov, bo namestitev teh lijakov precej zahtevna, kajti njihova postavitve jih ne sme ovirati. Zaradi zgoraj navedenega vzroka tudi ni možno posesati celotne količine dima, ampak le delne količine. Velik uspeh bi bil, če bi nam uspelo zajeti 60 do 70 % celotne količine dima.

Na začetku sem omenil, da imamo več težav, ki jih bo potrebno rešiti v nadaljevanju, vendar se vseh ne da rešiti čez noč. Vsekakor se mi zdi, da je mogoče s pravilnim pristopom, z določeno mero samoiniciativnosti ter skupinskim delom narediti ogromno stvari, ki bodo pripomogle k tehnološkim izboljšavam, boljšim pogojem dela, večji učinkovitosti, višji kakovosti,...

Matjaž Guček

ZANIMALO VAS BO

KADROVSKE VESTI

Ob izidu Steklarja bo večina med vami že v hladni senci z zadovoljstvom srebal tisto, kar vam najlažje steče po grlu, brez obveznosti in skrbi za proizvodnjo in dobre komade.

Tudi zadnja dva meseca, maja in junija je bilo malo kadrovske sprememb. Junija smo na njegovo željo na podlagi sporazuma z delodajalcem **ODJAVILI** našega delavca Dejana **PODLOGARJA**, ki je bil razporejen na delovnem mestu nabiralca 3.

Po kratki prezaposlitvi v Steklarno Hrastnik je na izpraznjenem delovnem mestu nabiralca 3 v ročni in polavtomatski proizvodnji ponovno

SKLENIL delovno razmerje Željko **MARKOVIČ**.

In spet smo na izhodiščnem stanju zaposlenih - mesec junij smo zaključili z 229 zaposlenimi.

Z drugimi kadrovske vestmi vas ne moremo seznaniti, ker ni nihče dopolnil niti delovnega jubileja niti zaključil izobraževanja, nihče ni stopil pred matičarja, pa tudi noben nov nadebudnež ni zamežikal v nov svet.

Poletni meseci so čas za mnoga prijetna opravila, morda bomo o njihovih posledicah pisali v prihodnjih številkah.

Kadrovski referat
Marinka Anžlovar

Ko se zaključi neko življenjsko obdobje z odhodom iz določene sredine, se to ne zaključi. V ljudeh tli želja, da bi se še srečali in si povedali, kako so preživeli vmesna leta. Nekateri se srečujejo pogosteje, že kar tradicionalno. Junija so se po dolgih letih na pobudo kolegice Zvonke srečale nekdanje sodelavke in sodelavci vseh generacij iz žigosarne. V prijetnem vzdušju gostilne Senica so oživali spomini. Ob slovesu pa je v vseh tlela želja po čimprejšnjem snidenju, zlasti še s tistimi, ki so bili ob letošnjem srečanju zadržani.

ZAHVALA

Tretje leto teče, odkar nas je zapustil naš dragi sin, mož in ati

DUŠAN GRAŠIČ

Vsem prijateljicam in prijateljem iz "steklarske kolonije", kakor tudi sodelavcem iz Steklarne Hrastnik se iskreno zahvaljujemo za podarjeno cvetje in sveče.

Zahvaljujemo se zlasti Majdi Jontez - Urlep za izkazano pozornost. Hvala vsem, ki se ga spominjate.

Ata, mama in žena s hčerka

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubega sina, brata, strica in nečaka

ROMANA BREČKA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam bili v teh težkih trenutkih v pomoč in nam stali ob strani. Zahvaljujemo se pevcem, g. župniku za opravljen obred, govornici za lepe besede slovesa in trobentaču za odigrano Tišino ter vsem, ki ste počastili njegov spomin.

Posebna hvala njegovim sodelavcem za podarjeno cvetje, sveče in pomoč.

"NIKOLI VEČ NE BO, KOT JE NEKDAJ BILO."

"VSE ODHAJA KAKOR TIHA REKA, LE SPOMINI VEČNO SPREMLJAJO ČLOVEKA."

Z željo, da ga boste ohranili v najlepšem spominu - ISKRENA HVALA PRAV VSEM.

Žaluoja mami Justi, sestra Tatjana z družino, sestra Mateja in ostali sorodniki.

ZANIMALO VAS BO

Pred odhodom na dopust vas želim seznaniti s kadrovskimi novicami za meseca maj in junij, obenem pa vsem skupaj želim lepe, sončne, predvsem pa prijetne dopustniške dni, kakorkoli jih boste preživljali in kjerkoli že boste.

Mesec APRIL 2000 smo zaključili s 534 zaposlenimi, od katerih je 242 žensk in 292 moških, podatek v obravnavanem mesecu pa vključuje tudi 33 delavcev sprejetih za določen čas in enega pripravnika.

V mesecu **MAJU 2000** smo na novo zaposlili 2 delavca :

Darijo Gala, dipl.oec., ki bo določen čas 6 mesecev zaposlena kot samostojna komercialistka v komercialnem sektorju in pa Bruna Rugoleta, ki bo 6-mesečno pripravništvo opravljal kot električar 1 v obratu zmesarne in vzdrževanja.

V istem mesecu pa nihče od zaposlenih delovnega razmerja v Steklarni Hrastnik ni **PREKINIL**.

Mesec MAJ 2000 je Steklarna Hrastnik vključno z vsemi spremembami zaključila s skupnim številom 536 zaposlenih, od katerih je bilo 243 žensk in pa 293 moških, od tega je bilo 31 delavcev sprejetih za določen čas in pa dva pripravnika.

JUNIJA 2000 nismo na novo zaposlili nobenega delavca, kar osem delavcev pa je v istem mesecu prekinilo delovno razmerje:

Željko Markovič, v Steklarni Hrastnik zaposlen kot dostavljalec orodja,

je bil v mesecu juniju prerazporejen v hčerinsko firmo Opal Hrastnik,d.o.o.

Na lastno željo pa sta delovno razmerje prekinila Mitja Vozel, ki je opravljal delo strojnika v PC Avtomatski proizvodnji in pa Andrej Cizej zaposlen kot konstruktor.

Zaradi neopravičenih izostankov je bil meseca junija izključen Vojko Špajzer, sicer zaposlen kot pregledalec 3 v obratu pregleda - služba za zagotavljanje kakovosti.

Delovno razmerje v istem mesecu pa je prenehalo tudi Romanu Polaku, Branku Lovriču in Aleksandri Baumgartner, vsi trije zaposleni kot pregledalci 3 v obratu pregleda in Denisu Perku, zaposlenemu kot tehtalcu kemikalij v zmesarni.

Mesec JUNIJ 2000 smo zaključili s 527 zaposlenimi, od katerih je 241 žensk in 286 moških, podatek v obravnavanem mesecu pa vključuje tudi 30 delavcev sprejetih za določen čas in dva pripravnika.

IZOBRAŽEVANJE:

Sejad Karaman, zaposlen na delovnem mestu strojnika v PC Avtomatska proizvodnja je uspešno zaključil 3-letno srednjo strojno šolo in si s tem pridobil naziv konstrukcijskega ključavničarja.

Čestitamo vsem!

Kadrovska služba
Sabina Medved

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame in babice

KRISTINE DEŽELAK

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem ter znancem, ki so nam bili v teh težkih trenutkih v pomoč in nam stali ob strani. Zahvaljujemo se govorniku za poslovilne besede ter trobentaču za odigrano Tišino.

Iskrena hvala kolektivu Stedeka v Trbovljah ter obratu satinirnice v Hrastniku, še posebej hvala sedanji izmeni Centrih za podarjene sveče.

Hvala tudi vsem, ki ste počastili njen spomin in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žaluojači mož Slavko, sinova Boris in Stanislav z ženama ter vnuka Aljoša s Tino in Matej z ženo Klavdijo.

Nagradna križanka

				H	NAPAD NA POLITIČNO OSEBNOST	ČASOPISNI PAPIR	PARAZIT, KI SE HRANI S KRVJO SESALCEV	H	POMOŽNI DUHOVNIK PRI MAŠI	ŠPANSKI PISATELJ IN FILOZOFOV	PRVA PLAST JURE	OTTO DIX	ETIOPSKI CESAR	PRITOK DONAWE V NEMČIJI	KATRAN	NAŠI ZAHODNI SOSEDEJ	JUBILEJ 1860 2000 GLAŽUTE			
				URA (ČITANO NAZAJ) SOPHIA LOREN															KRMILO PRI AVTU	AKVARIJSKA RIBICA
H	NAJDALJŠA REKA NA SVETU	SIMON HOČEVAR JEZIK BANTU CRNCEV			MISS SLOVENIJE (MIŠA) BALERINA PAVLOVA															
	SOL DUŠIKOVE KISLINE						REKA V ANGLIJI													
	IME NAŠE KONCERTNE PEVKE BRATUŽ-KAČJAN						SLOVENSKI KIPAR (JANEZ) IGOR MAJČEN													
	ODVAJALO								ČASNIK, REVLIJA, LIST	OZEK KOS BLAGA PRVINA										
H	GRŠKO RIMSKI STARI VEK	LOVRTO TOMAN ZOBATI KIT ENOROŽEC			KOZASKI POVELJNIK SIDRO PEVKA MONTIEL							MESTO V FRANCJI	AVTOR: KARL DREMEL VRSTNOSTNI PAPIR PRIPADNIK DIVJEGA PLEMENA							
	SLADKI JUŽNI SADEŽ						RAZSTAVNI PROSTOR													
	TOKLIJSKO LETALIŠČE						ARISTOFAVOVA KOMEDIJA													ELZA BUDAU SLOVENSKI VIOLINIST (IGOR)
	RIBIČ, KI LOVI S TRNKOM						RUSKA VLADARSKA RODOVINA IGRA NA 64 POLJIH													
	SLOVENSKI SLIKAR SUBIČ				MAJHEN ŠKODLJIV GLODALEC TANTAL			ZANKA												
	VEČSTAVNA SKLADBA ZA ZBOR IN ORKESTER	NOVO MESTO						IVJE												
	ZBORNIK, LETOPIS, KOLEDAR							ŽIVOT, POSTAVA												

Ko je šef diktiral pismo, je tajnica sama od sebe spremenila nekó malenkost, on pa je to vzela kot osebno žalitev.

“Ne plačujem vas za to, da bi me popravljali, vi kar lepo pišete natanko tisto, kar rečem - ničesar ni treba dodajati in ničesar izpuščati.”

Naslednje pismo, ki ga je dobil v podpis, se je glasilo nekako takole:

“No torej, khm, spoštovani gospod Wilfan, Wilfan z dvojnim w, ker je po-pa pač snob, v odgovor na vaše cenjeno pismo z dne, boste potem vstavili datum.

Cena, ki vam jo nudimo, je ..., Janez, kakšno ceno bi ponudili tistemu tipu, saj več Wilfan? V redu ... V redu... Če bo zagrizel, potem se pa raje zavarujemo, da plača vnaprej, ker ne vem, a bi mu zaupal. Potem bomo pa že videli če zadeva pije vodo. Kje je pa moj kofe? Z odličnim in tako naprej.”

Nagradna križanka

Med reševalce s pravnimi rešitvami nagradne križanke bo žreb razdelil nagrade v skupni vrednosti 11.000 tolarjev in sicer:

1. nagrada - 5.000 tolarjev

2. nagrada - 3.000 tolarjev

tri nagrade po 1.000 tolarjev

Izreček z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo Steklarja, Cesta 1. maja 14, 1430 Hrastnik do 31.8.2000.

Nagrajeni reševalci

Za nagradno križanko, objavljeno v Steklarju št.4-5/2000 smo prejeli 54 rešitev. Žreb je prisodil nagrade naslednjim:

1. nagrada - 5.000 tolarjev: Viktorija Oplotnik, upok.

2. nagrada - 3.000 tolarjev: Slavi Peršič, upok.

3.- 5. nagrada po 1.000 tolarjev: Damijan Rakovič, Dušanka Čakič, Silva Čepin, upok.

Rešitev križanke iz prejšnje številke:

VODORAVNO: glagol, Adakale, letalo, Nabokov, NOVE TEHNOLOGIJE, Tzara, nedra, Adua, Inki, Notre Dame, aids, Atik, glinica, Raite, Ala, rata, Odin, E.Z., Ett, Arai, Are, Ekart, Vnukovo, I.S., Karl, Arago, Larisa, Anna, fenek, avantura, star, Inana, Nino, dim, Bonn, Ken, dukat, leto, Anio, Ard, O'Hara, znak. NAVPIČNO: TUDI ZA STEKLARNO.

K.D.

HRASTNIK STEKLARNA

STEKLAR

Steklar - glasilo delavcev Steklarne
Hrastnik ureja uredniški svet:
Marinka Anžlovar, Brigita Stopar,
Soniboj Knežak, Martina Kandolf,
Slavko Marcen in Ksenja Jakopič.

Glavni urednik: Slavko Marcen.

Oblikovanje: Alenka Leskovšek.

Fotografije: Branko Klančar.

Grafična priprava in tisk:
Grafex Izlake

Naslov uredništva: Steklar Hrastnik,
C. 1. maja 14, tel.: 0601 54 600.